

RAPPORT

Workshop om fremtidens skredopplæring

Skredkonferansen
2. November 2023, Oppdal

Oppsummering Skredworkshop – Fremtidens skredutdanning

2. november 2023 gjennomførte Norskred i samarbeid med Nortind, Den norske turistforeningen (DNT), Norsk fjellsportforum (NF) og UiT CARE – senter for snøskredforskning en workshop om fremtidens skredopplæring i Norge. Workshopen ble arrangert dagen før den nordiske skredkonferansen 2023 på Oppdal

Dagens modell for skredopplæring inneholder mange læringsmål og en kursstige som virker å ha overlappende elementer og delvis utydelige læringsmål. Det er også mange ulike aktører med ulik praksis for implementering av dagens modell.

På bakgrunnen av at NF har vedtatt å revidere skredstigen kunne ikke timingen for workshopen vært bedre. Hvordan bør denne revideringen gjøres? Dette var et hovedanliggende vi under workshopen ønsket å diskutere.

Under følger noen hovedelementer fra diskusjonene under workshopen. De er ikke uttømmende for alt som ble diskutert. Tanken er å få fram noen viktige og prioriterte spørsmål instruktørene og skredkursholderne er opptatte av. Det er også lagt inn bilder av de konkrete kursene og deler av stigen de ulike gruppene jobbet med.

Kan dette danne et utgangspunkt og grunnlag for videre arbeid med revideringen av skredstigen i NF?

Innhold

Om workshopen.....	2
Representanter for de ulike aktørene i arrangørkomitéen	2
Mål.....	2
Forberedelser	2
Evaluering	2
Oppbygging av workshopen	3
Diskusjonspunkter fra gruppearbeid.....	3
Hovedutfordringene NF og kursmodellen står ovenfor	3
Grunnkurs	3
Videregående kurs	6
De brattsøkende & NF.....	7
Knagger & Verktøy	7
Konkrete idéer for NF sin videre ferd (endring)	8
Utenfra betraktninger	9
Vedlegg: Evaluering workshop	11

Om workshopen

Initiativtakere til workshopen

Workshopen er et samarbeid mellom Norskred, Nortind, Den norske turistforeningen (DNT), Norsk fjellsportforum (NF) og UiT CARE - senter for snøskredforskning.

Representanter for de ulike aktørene i arrangørkomitéen

Linda Hallandvik, Nortind

Håvard Lium, NF skredkomité

Richard Fjellaksel, DNT Fjellsport Troms

Tim Dassler, CARE - senter for snøskredforskning

Mål

Formålet med workshopen var å utveksle erfaringer knyttet til utfordringene skredinstruktører og kursholdere møter i skredundervisning i Norge, og å skape et forum for diskusjon og utveksling av idéer om hvordan vi kan forbedre skredopplæringen for både undervisere og deltakere.

Et annet ønske med workshopen var at ulike folk og aktører som underviser om ferdsel på lagdelt vintersnø kunne lære av hverandre og komme fram til konkrete og innovative forslag til å forbedre fremtidens skredopplæring. Dette for å være proaktiv og påvirke framtida, i stedet for å bare forberede seg på den.

Forberedelser

Deltakerne måtte fylle ut et samtykkeskjema for at resultatene skal kunne brukes i forskningsøyemed og i arbeidet med å styrke skredopplæringen i Norge.

Evaluering

Deltakerne fikk mulighet og ble oppfordret til å evaluere workshopen anonymt via nettskjema sine sider. Evalueringsrapporten er vedlagt.

Oppbygging av workshopen

Workshopen besto av tre deler med følgende innhold:

- Kort intro og velkommen
- Del 1: Walkshop for å bli kjent i gruppene og diskusjon om utfordringer, muligheter for utvikling, trender og behov for endring av skredopplæringen i Norge
- Del 2: Gruppearbeid og interaktive diskusjonsgrupper. Deltakerne ble delt inn i 6 grupper og fikk i oppgaven å utvikle og diskutere undervisningsopplegg som de mente ville fungere for følgende områder
 - Gruppe 1 og 2: Grunnkurs skred
 - Gruppe 3 og 4: Videregående skredkurs
 - Gruppe 5: Videregående kurs: Hva så?
 - Gruppe 6: Skredstigen som helhetEtter omtrent 20 minutter roterte gruppene slik at alle fikk diskutert og jobbet med alle opplegg og problemstillinger.
- Del 3: Presentasjoner fra gruppene og åpen diskusjon

Diskusjonspunkter fra gruppearbeid

Hovedutfordringene NF og kursmodellen står ovenfor

- Ulike målgrupper i ulike miljøer. Spennet på kursmottaker er stort
→ **Hvem vil vi nå?**
- Ikke alle vil bli instruktører. Dagens modell er skreddersydd for et 'instruktørløp'
→ **Hvem når vi?**
- Kompleksitet. Kunnskapspakken er ikke kompakt nok dimensjonert innholdsmessig for korte kurs
→ **Tid vs. Kunnskap**
- Pedagogiske utfordringer. Det er variasjon i pedagogiske ferdigheter blant kursinstruktørene, og noen når ikke et tilfredsstillende nivå → **Didaktikk/pedagogikk**
- Motivasjon/ Ambisjon / Utfall av kurs for deltakere varierer fra kurs til kurs.
→ **Menneskelige elementer**
- Er det nok fokus på **soft-skills**; altså hvordan å bruke og anvende hard-skills på en måte som bidrar til gode beslutningsprosesser i fjellet?
- Manglende deltakerperspektiv: Problematiserer fra et ståsted hvor ressurser/penger/tidsbruk for gjennomføring er utgangspunktet fremfor innholdet i selve kurset.
→ **Instruktør-perspektivet bestemmer.**

Grunnkurs

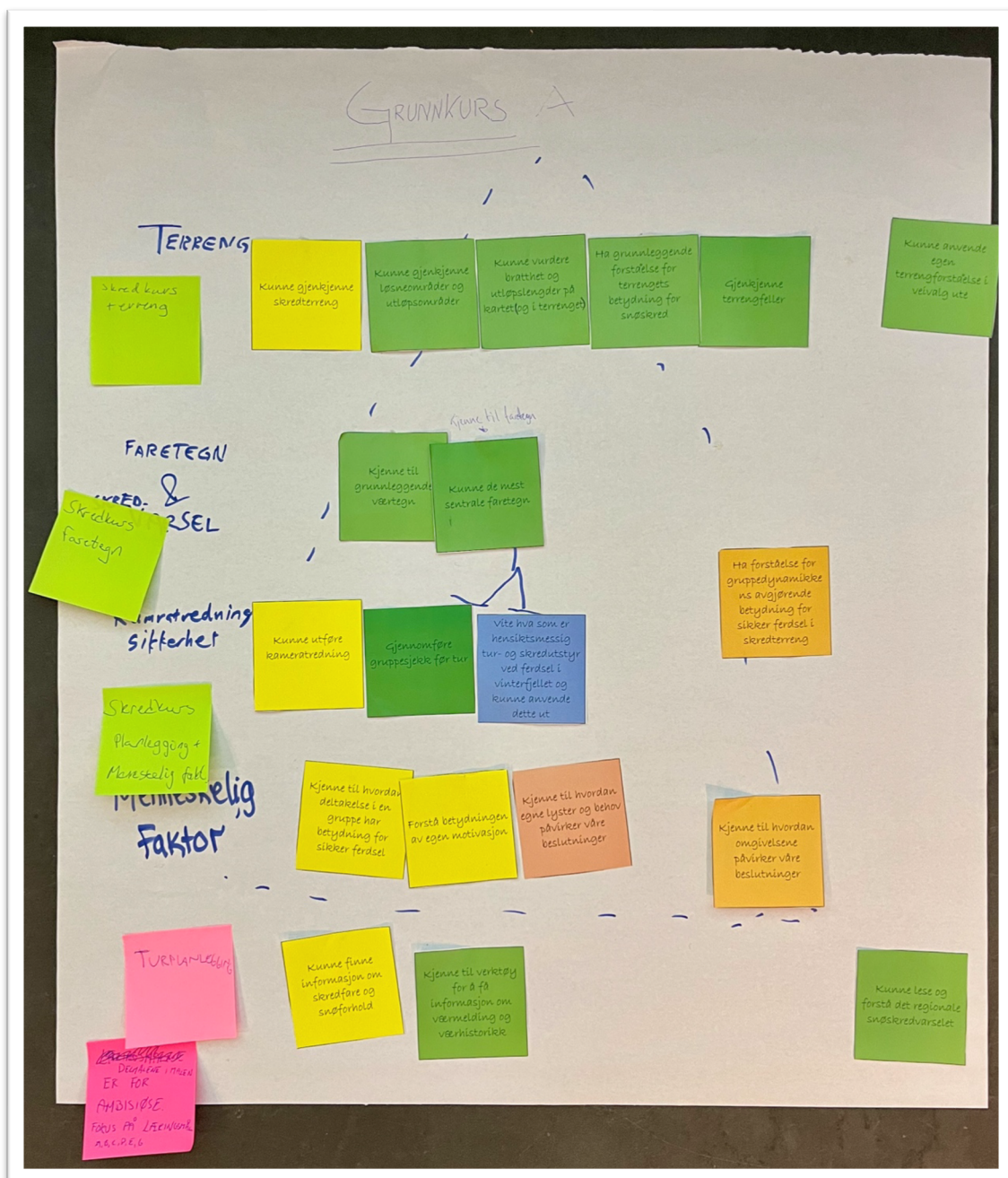
- Vi bør ha en TYDELIG definisjon av **hvem** vi snakker til og **hva** som skal være utfallet.
- Vi bør ha en TYDELIG avklaring av tematisk inndeling
- Vi bør ha en TYDELIG nivåinndeling for de ulike kurstilbudene

Et nøkkelelement i dette er tvetydigheten og upresisheten i dagens NF-formuleringer. Den må være tydeligere og mer direkte. Det er en vesentlig forskjell på å **Kjenne til vs. Forstå, og i neste steg 'å kunne'** Allikevel indikerer formuleringene NF bruker i dag at å **kjenne til** er tilstrekkelig. Er det virkelig det?

«Sikter vi en modell som ALLE kan forholde seg til – altså at ALLE skal kunne ta et grunnkurs og få nytteverdi av det – så må det simplifiseres. Innholdspakken må **gjøres mer spiselig og komprimert**».

«Grunnkurs kan ikke være nivåbasert. Det burde være en factsatt ramme som fungerer som et startsteg; den første byggesteinen. Utfallet av dette **må** være nok til at kursdeltakere **vet / kan velge** veien videre i sin egen **karriere / kunnskapstreise**.

→ Det viktigste vi tilbyr er en startpakke (en enkel sådan) som tilrettelegger for **SELVREFLEKSJON**.

GRUNNKURS

• Hvem er målgruppa og hva ønsker de å lære.

Motivasjon

FORSTÅ
VARSLET

KAN DET TESTES?

Hva er grunnkurs, hva er videregående

TYDligere
NIVA
DELING

- BK- Kunne gjenkjenne skredterreng
- Skredtakanten
- Varsam. tuplanlegging

~~Kunne gå tur~~

- Kameratredning

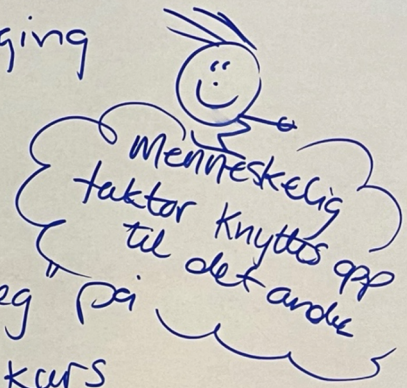
Etterpå:

Kanskje kunne "ledere seg" på

* Kameratredning →

* Lære mer om snø

Ha grunnleggende forståelse for snø og snøskred

TERRENG

- Kunne lese og forstå det regionale snøskredvarslet
- Kunne vurdere bråhet og utløpslengder på kartet og i terrenget
- Kunne gjenkjenne løseområder og utløpsområder
- Ha grunnleggende forståelse for terrengets betydning for snøskred
- Kunne gjenkjenne skredterreng
- Kjenne til hvordan snøskred varslet
- Kunne finne informasjon om skredføre og snøforhold
- Kjenne til hvordan deltakelse i en gruppe har betydning for
- Kjenne til hvordan egne lyster og behov påvirker våre beslutninger
- Kjenne til hvordan omgivelsene påvirker våre
- Kjenne til verktøy for å få informasjon om værhistorikk

PLAN-LEGGING

- Kjenne til hvordan å lese og forstå det regionale snøskredvarslet
- Kjenne til hvordan å lese og forstå det regionale snøskredvarslet

lær om de sentrale

KAMERATREDNING

- Vite hva som er hensiktsmessig tur- og skredutstyr ved ferdsel i vinterfjellet og kunne anvende
- Kjenne til innflygingsmetoder i fjellet og punktsøke med søkestang
- Gjennomføre gruppesjekk før tur
- Kjenne til rutiner for varsling ved ulykkeshendelse
- Kjenne til grunnleggende førstehjelp ved ferdsel i vinterfjellet og for skredtatte
- Kunne utføre kameratredning
- Kjenne til v-formet utgravningsteknikk
- Kunne anvende s/m i kameratredning

MODULER

- MODUL 1: TERRENG, INNBIL, KART, KOMPASS
- MODUL 2: SNØ OG SNØSKREDD
- MODUL 3: KAMERATREDNING + UTSTYR
- MODUL 4: GRUPPEDYNAMIKK

SNØ

- Kunne de mest sentrale foretegn

Videregående kurs

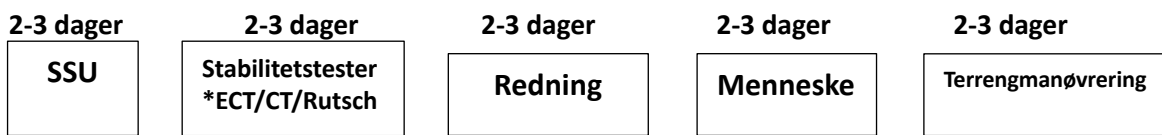
- Vi bør ha en TYDELIG definisjon av hvordan videregående kurs **bygger på** grunnkurset.
- Vi bør ha en TYDELIG definisjon av **hvem** vi snakker til og **hva** som skal være utfallet.
- Bør det testes/kvalitetssikres at deltakere er **KLARE** for å ta et videregående kurs?

Dagens modell av videregående kurs er også for utydelig. Det er (trolig) et forsøk på en videre bygging av grunnkurset, men i stor grad er det en for stor innholdspakke – som kan gjøre at kursene føles veldig like. Skillet mellom **grunnkurs** vs. **videregående kurs** er for utydelig.

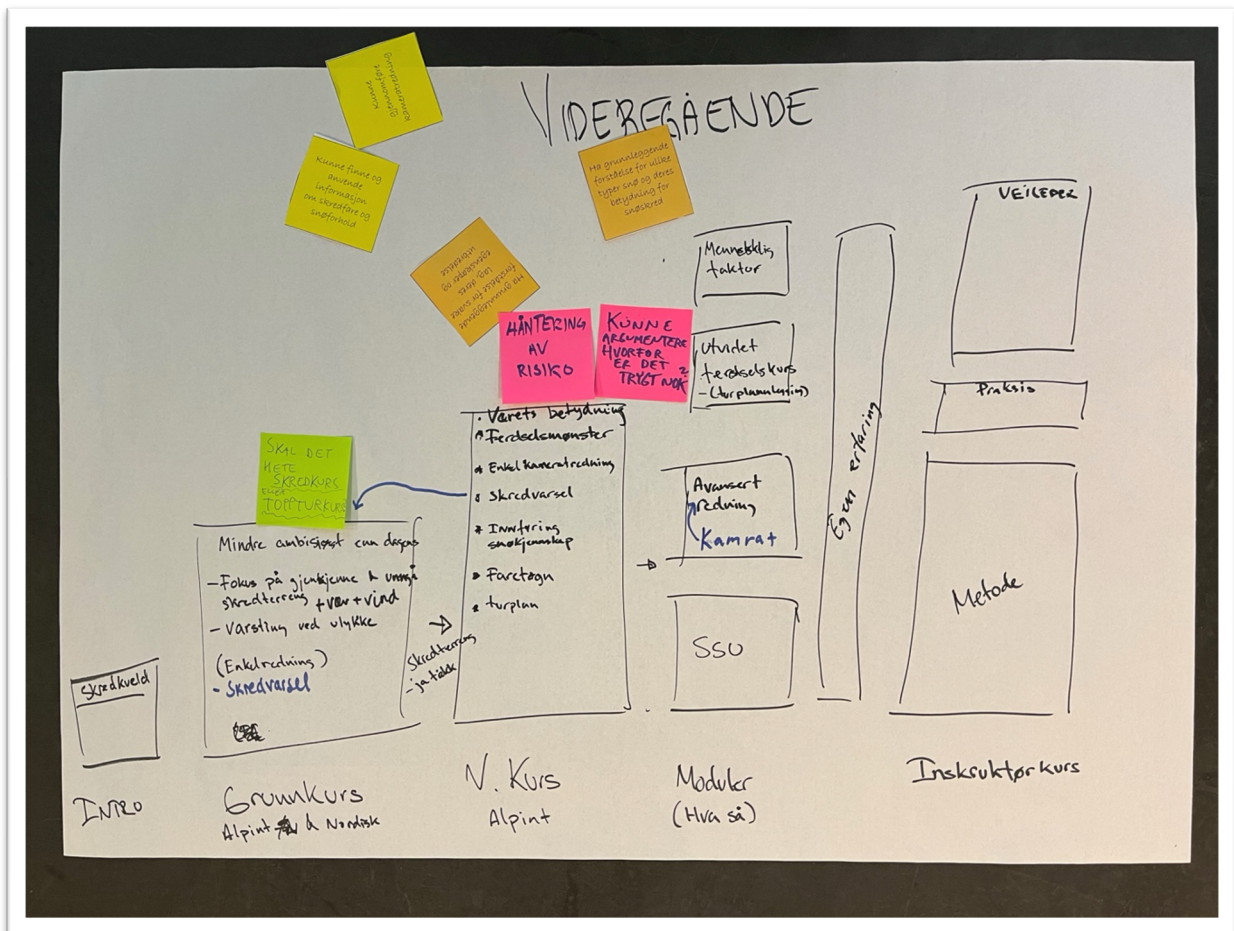
Kanskje er det på tide å angripe dette med kompleksitet og en massiv innholdspakke på en annen måte. Det er tross alt noe instruktørene til stadighet trekker fram. **For mye innhold vs. for lite tid.**

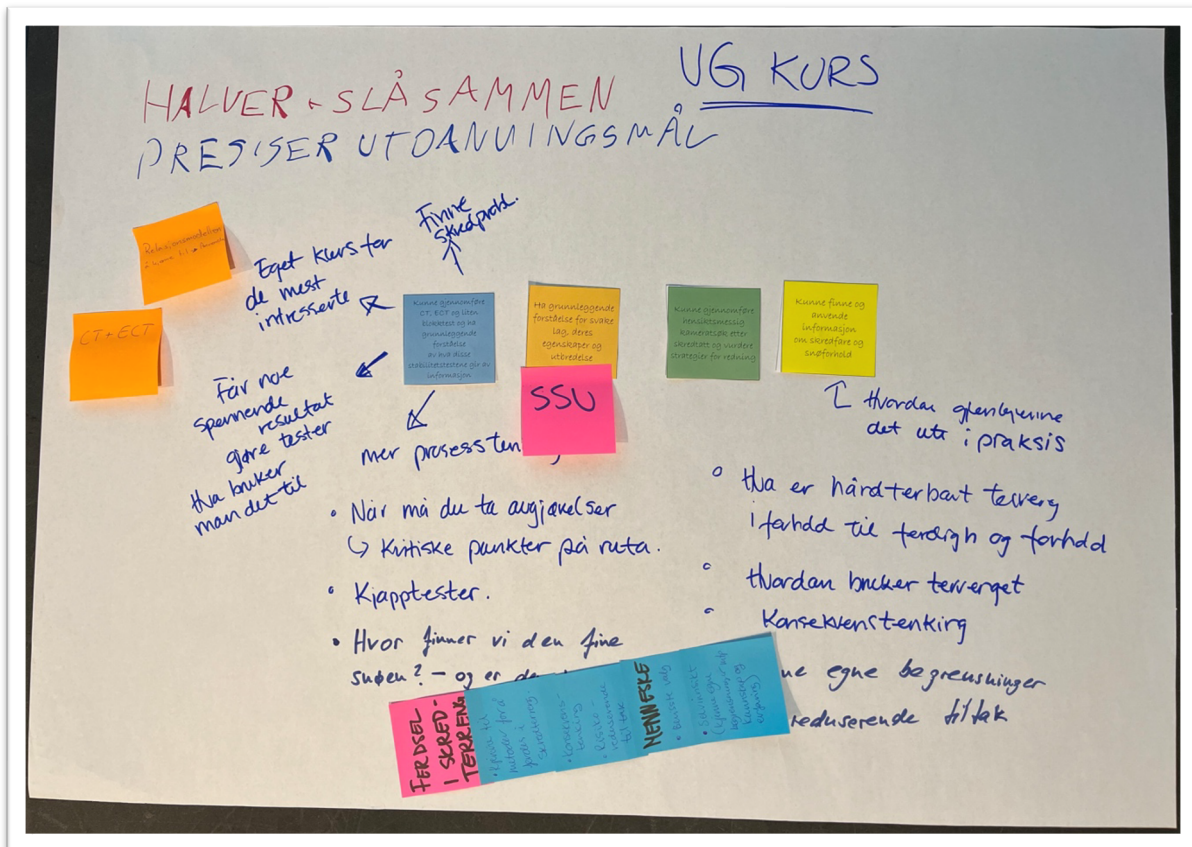
Forslag på modulbasert tilnærming

VIDEREGÅENDE KURS → SPLITTES OPP I MODULER / TEMATISK SKILTE KURSSEKVENSER

*Modulene kan selvsagt inneholde annet. Dette var bare et raskt forslag fra oppsummeringsskriver for å illustrere oppsplittelsen i tematiske moduler

De brattsøkende & NF

Et gjengående problem er spørsmålene som angår brattkjørere – de som søker seg til bratt terreng, trange renner og alpine bestigninger – og hvordan NF skal møte disse. Man må spørre seg da; Hvilke komponenter må man dekke for å kunne bevege seg i bratt terreng?

- Kunnskap om snø og skred
- Skiferdighet (dette er et **viktig** element som NF forutsetter i kursstigen, men ikke legger opp til kan læres på kurs eller testes for å komme inn på instruktørkurs)

Særlig to spørsmål må NF stille seg selv og ta redelig stilling til;

- 1) Om denne subgruppen av skikjørere (de brattsøkende) er en gruppe NF ønsker å nå? Med dagens modell og gjennomføring kan man spørre seg om dette faktisk er noe NF ønsker. (Men) Hvis ja;
- 2) Hvordan skal man nå dem?
- Skikjøring og skikjøringsteknikk må inkluderes i denne likningen (i form av eget kurs?)

Knagger & Verktøy

Dette er flytende begreper som i stor grad brukes når man snakker om læring og bortlæring i kurssammenheng. «Vi må gi dem verktøy». «De trenger å få knagger å henge ting på». +++

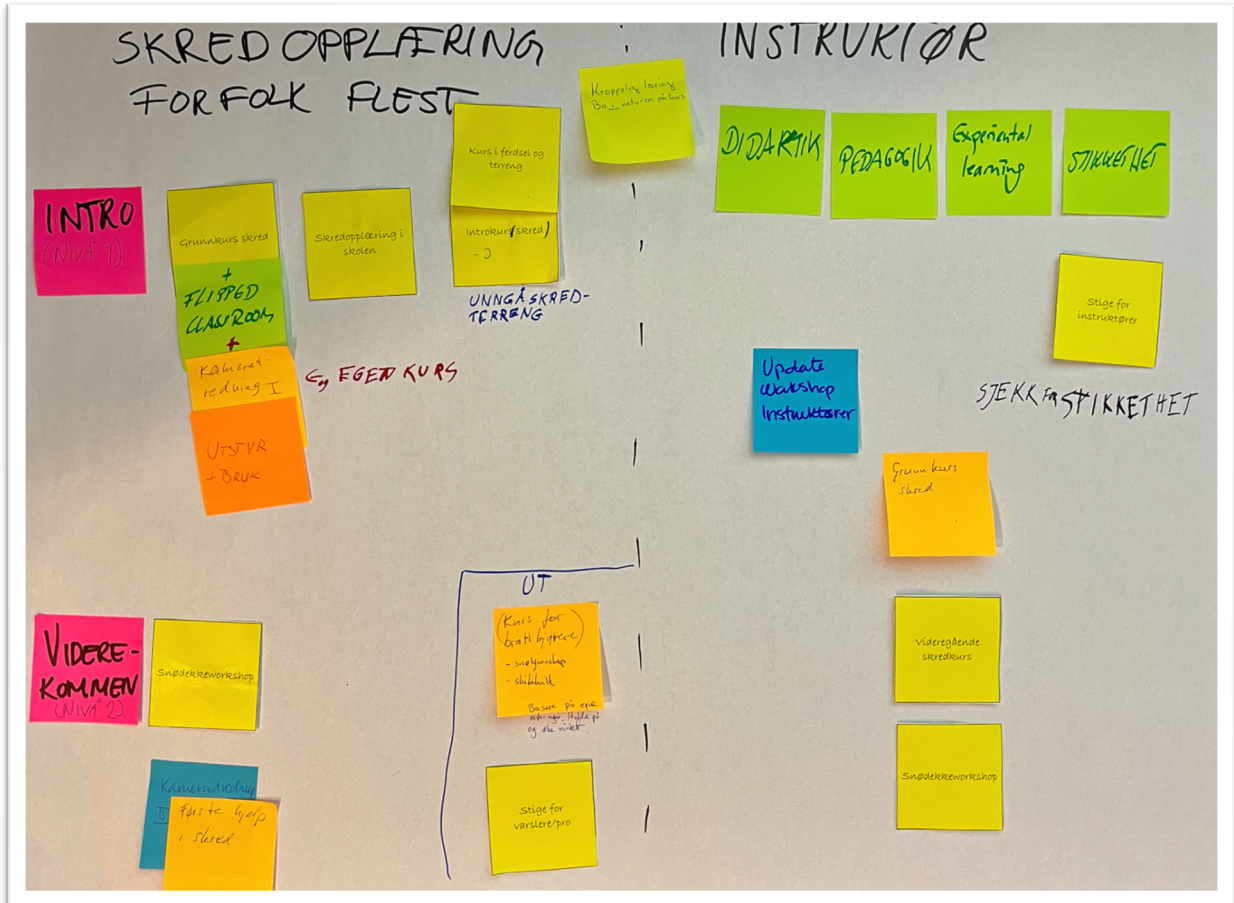
- Vi må ha en **TYDELIGERE begrepsdefinisjon** av hva disse begrepene betyr
- Vi må ha en **KONKRETISERING** av hvordan disse verktøy og knagger faktisk skal brukes

Konkrete idéer for NF sin videre ferd (endring)

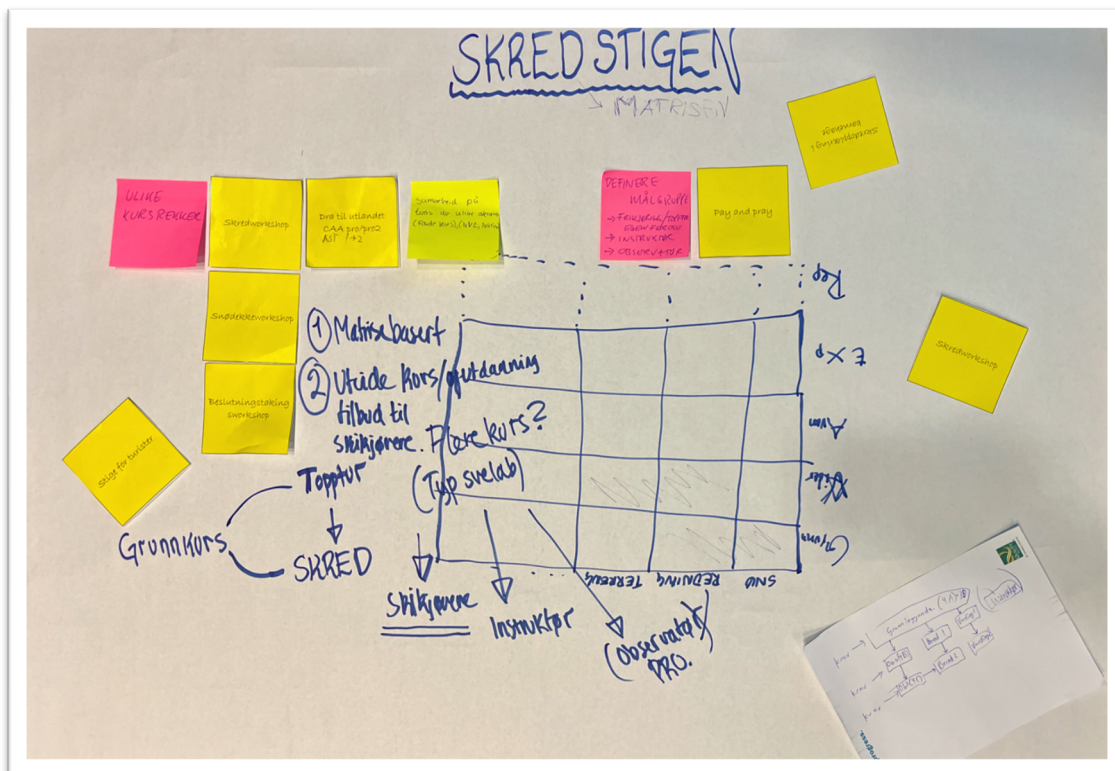
- Matrisemodell for skredstigen

Løp 1: Skredopplæring for folk flest

Løp 2: Skredopplæring for instruktører

NB! Mange skikjørere har ingen ambisjoner om å bli instruktører, men vil allikevel kunne være i stand til å oppholde seg og kjøre ski i bratt terreng.

- Kompetanseheving hos instruktører etter utdanning instruktør.
Dette er i dag i altfor stor grad tilfeldig og lite oppfulgt → kvaliteten blir veldig varierende.

→ Repetisjonskurs
→ Kvalitetssikring

Kan man gjøre en systematisering hvor man slår to fluer i en smekk?

→ Instruktører/ veiledere som søker å bli instruktør 2, kan kverne fram en løsning på, og i neste steg **tilby** et kurs eller en sesjon hvor man **veileder** skikjørere som vil bratt.

Om dette lar seg gjøre, er det en form for vinn/vinn!

Utenfra betraktninger

Under workshopen hadde vi med en antropolog som deltok aktivt i diskusjonene i gruppene og som også tok notater underveis og under den oppsummerende diskusjonen. Her er noen temaer og mønstre som vedkommende identifiserte.

I diskusjonene og samtalene under workshop-gjennomføringen kommer veldig mye tilbake til å dreie seg om (underliggende) **menneskelige aspekter**, og spesielt elementer ved å '**kjenne seg selv**';

- Bevissthet
- Motivasjon /ambisjon
- Vite når man skal anvende hvilke 'verktøy'
- Vite hva som skal henges på hvilken 'knagg'
- Gruppekompisjoner / sosiale dynamikker
- Individuelle variasjoner i instruktør /deltaker

Hva gjøres for at dette dekkes som en del av NF sin modell? De menneskelige aspekter – både i undervisning og i læring – er sentrale, og må også vies oppmerksomhet i kursmodellene.

Under felles diskusjonen kom ikke **ERFARING** opp til diskusjon – verken som noe som gjelder for instruktører **som lærer bort** eller for deltakere **som skal lære på et skredkurs**.

Evaluering og tilbakemelding workshop om fremtidens skredopplæring, 2. nov., Skredkonferansen, Oppdal

Oppdatert: 20. november 2023 kl. 14:33

Hva syntes du fungerte bra med workshopen?

- Diskusjonen i grupper-Walkshop var bra til å løse litt opp.-Frie tøylar med få føringer fra start
- grupper, og at vi fikk litt mer tid
- Den lille spaserturen i byen var en god start på dagen.Temaet var bra.
- Walkshop, flere fagmiljø samlet

Hva fungerte ikke så bra // kan gjøres bedre?

- Temaene var kanskje litt overveldende da vi begynte med å lese de oppslåtte notatene på veggen.-Kanskje starte med litt mer innledning til problematikken. Hva synes brukerne, de som går på kursene om hva de får med seg av kunnskap og som de kan bruke senere til å gjøre egne valg og vurderinger i fjellet.
- vi var ei gruppe med få som kunne NF stigen. Kanskje gi deltakerne (som ikke kjenner NF stigen) det på forkant (i håp at dem leser det før workshop) - tar ikke mye tid å bli kjent med stigen og vi ville ha hatt ennå mer tid å diskutere effektivt enn å lære oss stigen i workshop-tiden

Opplavde du at dine tanker, meninger og innspill ble inkludert i workshopen?

Antall svar: 4

Svar	Antall	% av svar	
Ja	4	100%	<div style="width: 100%;"><div style="width: 100%;"></div></div> 100%
Nei	0	0%	<div style="width: 0%;"></div> 0%
Vet ikke	0	0%	<div style="width: 0%;"></div> 0%

Har vi glemt å spørre om noe viktig du har lyst å fortelle oss eller vil du gi ytterlig tilbakemelding til oss som hadde ansvar for workshopen?

- hvem kvalitetssikrer kursene?